

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Disquisitio I. An, & quid potestatis saltem indirectè conveniat Papæ circa
jus Divinum, non equidem formaliter in se spectatum, sed ratione
substrati ab hominis arbitrio promanantis, materialiter ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

Regni leges habentur, quales sunt appellationes tanquam ab abusu, judicia criminalia de personis Ecclesiasticis in Tribunalibus Laicorum prætextu casuum privilegiatorum, cognitio causarum Ecclesiasticarum, & spiritualium sub prætextu possessorij, & alia multa, de quibus recurret sermo, ubi de singulis libertatum Ecclesiæ Gallicanæ capitibus tractandum erit.

7. Sequitur in prædicta propositione; Patrumque terminos manere inconcussos, atque id pertinere ad amplitudinem Apostolicæ Sedis, ut statuta, & consuetudines tantæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmatæ, propriam stabilitatem obtineant. Magnifica verba, & ut sonant, obvijs olms excipiendâ? Si enim per regulas, mores, & instituta à Regno, & Ecclesiâ Gallicanâ recepta, nihil aliud intelligatur, nisi statuta, & consuetudines Apostolicæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmatæ, æquissimum est, ut propriam stabilitatem obtineant, Patrumque termini maneant inconcussi. Operæ autem pretium esset, statuta ejusmodi, & consuetudines percontare, ac quid, & à quo in illa peccetur, notare, promptissimumque remedium apponere.

8. Alioquin enim nequaquam tollitur suspicio, ne sub honestorum verborum specie occultetur animus, sanctæ Sedis Decreta proprijs rationibus accommodandi, & quidquid minus commodum visum fuerit, licet aliâs Canonice disciplinæ congruum, & Ecclesiæ utile, respicendi.

9. Quamvis autem non constet, quæ sint illa statuta & consuetudines; Summo tamen Pontifici opponi intelligimus, & ex temporis circumstantiâ conjicitur, ea esse præsertim, quæ in negotijs superioribus his annis gestis, violata esse, querebantur Episcopi.

10. Ex hoc summano prædictæ propositionis examine quàm plures etiam particulares, Ecclesiam Gallicanam, ejusque præsentem libertatem, vel etiam Regia circa res Ecclesiasticas jura concernentes, moveri hîc possent disquisitiones, quas tamen in præfenti restringimus ad sequentes. 1. An, & quid potestatis saltem indirectè conveniat Papæ circa jus Divinum, non equidem formaliter in se spectatum, sed ratione substrati ab hominis arbitrio libero promanantis materialiter sumptum? 2. Quanta sit Papæ auctoritas erga sacros Canones, & decreta Occumenica Conciliorum? 3. Annon Papæ duntaxat, sed etiam Episcoporum jurisdictione sit immediatè à Christo? 4. Quousque extendatur Papæ jurisdictione in ordine ad forum contentiosum Ecclesiasticum? 5. Quæ fuerit antiquæ Ecclesiæ disciplina circa formam judiciorum, speciatim Appellationum ad Sedem Apostolicam? Vbi agitur contra Eliesium Theologum Parisiensem. 6. Quanam in via facti circa appellationes ad Romanum Pontificem exhiberi queant solidæ probationis fundamenta? Vbi rursus agitur contra Eliesium. 7. Quid auctoritatis habeat Papa circa beneficia, & Bona Ecclesiastica? 8. Quid possit circa Ecclesiam Gallicanam, ejusque specialia jura & libertates? 9. Quid erga jura Episcopalia? 10. Disquiritur specialiter adversus Eliesium, quanam sit radix & origo præminentiarum Ecclesiasticarum? 11. Quid Papa possit circa jura Regia, causas Ecclesiasticas

præsertim concernentia? 12. In quo sensu habenda sit Gallicana libertas prætexta adversus jura Ecclesiastica? 13. Quanam fuerit antiquitus disciplina circa Excommunicationem? Vbi denuò agendum est cum Eliesio. 14. Quid sentiendum sit de appellationibus intrâ Galiam ad Iudices seculares interponi solitis ab abusu Ecclesiasticæ jurisdictionis? 15. Ex quibus ulterioribus fundamentis tales ab abusu appellationes justificentur à Gallicanis Doctoribus? 16. denique, Quid de Regalia, ejusque extensione videatur sentiendum?

DISQUISITIO I.

An, & quid potestatis saltem indirectè conveniat Papæ circa jus Divinum, non equidem formaliter in se spectatum, sed ratione substrati ab hominis arbitrio promanantis, materialiter sumptum?

S. I.

NON posse Papam in Iure Divino dispensare, probat Author Regalis sacerdotij lib. 4. §. I. tum Summorum Pontificum testimonijs. Etenim Urbanus Papa in Cap. Sans quidam. 25 q. 1. relatus expressè decernit: Vbi aperitè Dominus, vel ejus Apostoli, & eos sequentes sancti Patres, substantialiter aliquid depulerunt, ubi non novam dare legem, sed potius, quod prædicatum est, usque ad animam & sanguinem confirmare debere Romanum Pontificem: cum h, quod docuerunt Apostoli, & Propheta, destruere niteretur, non sententiam dare, sed magis errare convinceret. Innocentius III. in Cap. Litteras. De restit. spoliat. difertis quoque verbis statuit: In gradibus consanguinitatis Divinâ lege prohibitis, dispensari non posse, bene tamen in interditiis constitutione humanâ. Alexander III. in cap. Super eo. 4. De usur. Cum usurarum crimen utriusque Testamenti pagina detestetur, negat, super eo posse fieri dispensationem. Tum auctoritate primariorum Theologorum, Divi Thomæ 2. 2. q. 97. art. 4. ad 3. item in 4. dist. 47. art. 4. & in quodl. 4 q. 3. art. 3. Divi Bonaventuræ in 4. dist. 38. art. 2. & S. Antonini 3. part. tit. 22. cap. 7. §. 23. Tum denique multis rationibus cit. §. 1. n. 3. deducit.

Cujus tamen resolutionis suæ idem Author n. 5. eas facit limitationes, ut asserat, Summum Pontificem posse in jure naturali permisso, sive non præceptivo, nec non in votis, & juramentis Deo factis, atque Apostolorum Canonibus, non ex Divina lege, sed humanâ Apostolorum auctoritate constitutis, ex causa dispensare: posse insuper in conclusionibus, quæ non necessariò, sed dependentè ab humano arbitrio sunt ex naturalibus principijs deductæ, Papam, aliùmve Principem dispensare; posse denique Divinam, naturalemque legem, quando sunt dubiæ, interpretari, & an in particulari eventu aliquo obligent, nec ne, auctoritativè decernere. Horum accuratior discussio videri equidem potest apud præcitatum Authorem, nos verò in præfenti ad hoc intenti erimus, ut videamus, quousque extendi valeat indefinita Apostolicæ Petro

commissæ autoritatis Quodcumque ligandi & solvendi potestas?

S. II.

Adversariorum argumenta referuntur ac expenduntur cum suis responsionibus, & conclusione super his reflexiva.

Adversarios hic vocamus, qui ex utraque parte versantur in extremitate, per nostram denique conclusionem reducendâ ad convenientem aliquod moderamen.

ARGUMENTUM I. Adversariorum.

EX Canonistis quàm plures, speciatim Abbas in Cap. Proponit. n. 20. De concess. præbend. Felinus in Cap. Ecclesiarum. n. 19. & 20. De constit. affirmant simpliciter, jus Divinum posse à Papa dispensari: fundamento hujus assertionis suæ desumpto ex Christi Domini verbis Matth. 16. dicentis ad Petrum: Quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis. Ex his enim verbis colligimus, Papæ esse facultatem ac potestatem dispensandi in juramentis & votis, & in matrimonio rato. Et hinc in talibus relaxationibus Pontifex utitur verbo dispensandi, quo manifestè influatur, non per solam declarationem, sed per dispensationem tolli vincula ejusmodi. Similiter spirituale matrimonium inter Episcopum & Ecclesiam suam sponfam esse Juris Divini, autoritate tamen Pontifici relaxabile, seu dispensabile, constat ex cap. Inter corporalia. De Translat. Episc. At Pontificem solvendo istud vinculum, non uti potestate humanâ, sed Divinâ, id est, Divinitus concessâ, patet ex eodem Canone.

Agnoscenda igitur est in Pontifice potestas quædam Divina, vi cujus possit relaxare Jus Divinum, non quidem in omnibus, sed in aliquibus præceptis, uti advertit Sanchez cit. n. 6. pro hoc agnoscendo talem statuens regulam; quod aliqua sint præcepta Divina, quorum relaxatio in nullo excogitabili casu possit expediens esse, cujusmodi sunt de non fornicando, de honorandis parentibus, de servandis formis Sacramentorum divinitus institutis: contra verò alia sint præcepta Divina, quæ licet in universum expediant, in aliquo tamen particulari casu possint non expedire, & sic admittere dispensationem; velut in juramentis, votis, matrimonio rato, & similibus.

Responsio.

IN illis Christi Domini verbis apprimè observandum est, quod Apostolica Petro, ejusque Successori commissæ autoritas non absolute protendatur ad quodcumque homini inexistens vinculum, sed ad solvendum Quodcumque super terram. Quod ergo Summus Pontifex solvere potest Juris vinculum, hoc de illo genere esse debet, quod est super terram, adeoque fundatum in aliquo hominis Ecclesiæ subiecti actu morali,

Objectio.

Instari potest ex parte adversa. Hanc responsionem videri nixam illâ Theologorum distinctione, quâ censent, discernendum esse in jure Divino, quatenus unum sit absolute derivatum ex Dei arbitrio, qualia sunt Divina præcepta sive naturalis juris, sive institutionis Christi, quoad Sacramenta & similia: alterum verò sit ortum à voluntate humana, atque ex hujus duntaxat suppositione incipiat exerere suam ex jure Divino obligationem: cujusmodi est votum & juramentum. Anne igitur in hoc posteriori saltem juris Divini genere locus esse potest strictæ ac propriè dictæ dispensationi per Summum Pontificem faciendæ?

Responsio.

Sunt equidem ex Theologis & Canonistis, speciatim Richardus in 4. dist. 38. à q. 9. in Corp. & ad 1. ac Hostiensis Cap. Non est. n. 1. de votis. qui de illo posterioris juris Divini genere admittunt, posse fieri propriè dictam dispensationem, seu relaxationem, ducti eo argumento, quod solvendi potestas Pontificia protendatur super quocumque in terris Morali ortum trahente ex libero hominis arbitrio. Verùm Divus Bonaventura in 4. diff. 38. art. 2. q. 3. & Glossa in cit. Cap. Non est. Verbo. Autoritate. arbitrantur, ne in hoc quidem juris Divini genere posse à Papa fieri propriam dispensationem, sed declarationem duntaxat. Quid ergo hæc in re sentiamus, inferius in nostrate conclusione exponemus.

ARGUMENTUM II. Adversariorum.

Argumentari licet 2. ab autoritate Divi Thomæ quodlibeto 4. art. 3. in Corp. & 1. 2. q. 97. art. 4. ad 3. & aliorum ejusdem sequacium Theologorum, simpliciter negantium, posse Papam in jure Divino saltem propriè dispensare. Etenim dispensatio ab inferiore circa legem superioris facta justam causam necessario exigit, & oportet. At in lege Divinâ non potest esse ista causa, ob quam dispensatio fiat. Minor ista probatur. Quia cum Deus Optimus Maximus omnes viderit casus & causas, qui sub lege Divinâ cadere debebant, & Divina voluntas, à quâ humana lex proficiscitur, sit omnino immutabilis; ideo planè sequitur; tum quod, si aliquo casu voluit legis præceptum manere, justissimum sit, ut maneat, & justum esse non possit, ut auferatur ab inferiore. Tum quod, si contra nolit Deus, ut lex pro aliquo casu particulari teneat, nequeat intelligi ejus relaxatio per Pontificem faciendâ. Consequens igitur est, dispensationem propriam, quæ legis vinculum tollat, circa præcepta Divinæ legis à Summo Pontifice fieri non posse.

III 3

Ob-

Objectio.

9. **I**nstari potest ex parte adversa. Ex præductæ rationis fundamento videri probatum, quod in jure Divino *absoluto* complectente præcepta non tantum *naturalia*, sed etiam *positiva*, Legis præsertim gratiæ, nec non Sacramentorum, alteriùve rationis institutiones in Ecclesia à Christo *immediatè* factas, ne quidem interpretatio per modum Epikeiæ locum habeat.

Responsio.

10. **I**ta profectò sentiendum videtur, sed magis firmatur in sequenti conclusione, eò quod institutio per Christum definita tum circa materiam & formam Sacramentorum, tum circa Hierarchicum Ecclesiæ ordinem, vi cujus debeant omnes esse sub uno capite, nec non potestatis tam Ordinis, quam Jurisdictionis subordinatio, consistat omninò in indivisibili, nec adeò mediante Epikeiâ, admittat in *substantiis* variationem aliquam.

CONCLUSIO.

11. **N**ullum prorsus Jus Divinum potest *Formaliter* relaxari per dispensationem Summi Pontificis, quamvis huic erga Jus Divinum ex suppositione voluntatis humanæ obligatorium, sit potestas *indirecta*, vi cujus non *Formaliter* in se ipso, sed *Materialiter* ex parte materiæ solvatur juris Divini obligatio.

Explicatur ex præcitatæ Christi Domini verbis: *Quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis*. Ex his namque verbis constat, duplicem vinculi per claves Pontificias solubilis assignari formalitatem, ita ut altera sit super terram, in ipsis scilicet hominibus Papæ universali Jurisdictioni subiectis; altera verò sit in Cælis, in ipsâ scilicet voluntate Divinâ, suâ tum *Physicâ* causalitatis, tum *Moralis* Dominij efficacità obligationem in homines inducente. Hoc autem fit quandoque ex absolutâ Divini Dominij potestate, quandoque verò ex hypothesi præviæ alicujus à voluntate humanâ liberè positæ actionis, velut actus peccaminosus est Divini adversus peccatorem odij concitativus, ex vi cujus odij Divini fit homo obnoxius privationi gratiæ sanctificantis ac præmiorum; cujusmodi proinde reatus eatenus est ex jure Divino, id est, Divinæ voluntatis, ejuſque Dominij efficacità de se omninò immobilis, ut tamen sit supponens voluntariam hominis actionem. Similiter Jus Divinum ex voto & juramento ortum, *formaliter* nihil aliud importat, quam voluntatis Divinæ spontaneas vi voti, seu juramenti Deo oblatas promissiones & obligationes, ex sui tum Dominij, tum Primæ per Juramentum interpositæ Veritatis motivo acceptas, & firmas habentis efficaciam: ex quâ proinde voluntatis Divinæ immobili efficacità oritur *morale*

de voto reddendo, ac re juratâ verificandâ debitum, ut sic *formaliter* importans obligationem tum Divini per voti redditionem Dominij recognoscendi, tum Divinæ per juramentum adductæ Veritatis reverentiæ. In ejusmodi proinde, ad reatum ex peccato contractum subeundum, nec non ad Divinum Dominium ex voto recognoscendum, & ad Primam Veritatem ex vi juramenti debitè reverendam, juribus Divinis *Formaliter*, prout Deo inexistunt, nihil *per se loquendo*, habet potestatis Pontifex Summus. Nihilominus ista jura Divina non ex absoluto Dei Dominio, sed ex peccati, seu voti, vel juramenti suppositione, actionis, vel passionis alicujus exactivo, fundantur super materiâ, quæ est sub clavibus Summi Pontificis; uti mox demonstrabitur.

PROBATIO I.

Desumpta ex potestate solvendi vincula peccatorum.

Etenim materia Divinæ justitiæ vindictivæ subiecta, hominisque adeò sub Divinæ vindicationis judicio ac jure constituta, noscuntur esse peccata *moraliter* perseverantia. Hæc autem potestatis Pontificiæ per jurisdictionem vi Sacramentalis abolitionis exercitam *directè* ea auferre potestis clavibus esse subiecta, constat ex fide. Eo ipso autem, quod materia, super quâ Divinæ vindicationis jus est fundatum, sit ablata, ut scilicet istud jus Divinum, non quidem in se *Formaliter*, sed *Effectivè*, quoad effectus scilicet vindicationis. Quare Ecclesia super istud jus Divinum non quidem habet *per se directè* potestatem ullam, potest tamen istud *Effectivè* spectatum, tollere *indirectè* per materiæ huic juri subiectæ subtractionem; Christo Domino insinuante, si Pontifex solverit vinculum, quod est super terram, peccati scilicet *moraliter* perseverantis reatum, ex consequenti quali fore solutum & in cælis.

PROBATIO II.

Petita ex potestate solvendi vota & juramenta.

Etenim materia, super qua jus Divinum ex voto, seu juramento quasi partum fundatur, est actio quædam voluntatis nolite liberè obligatoria. Eo ipso autem, quod homo baptizatus quoad actiones suas *morales* sit sub jurisdictione Papæ, oportet, actiones voti & juramenti, non quidem *Physicis*, sed *Moraliter*, atque adeò quoad *moralem* sui perseverantiam, esse subiectas Pontificiæ potestati: quare Papæ est potestas solvendi illas *morales* voti & juramenti actiones, earumque *moralem* perseverantiam. Hæc ipsa verò solutio, quæ non potest fieri absque rationabili causâ, in eo se tenet, quod per motivi altioris sub ipsamet obedientiâ Pontifici debitâ consummandi applicationem, materia

voti seu juramenti reddatur inepta, ita ut sub tali, partim secundum rei naturam, partim secundum congruam obedientiam Pontifici debita subjectionem, perfectioris virtutis motivo materia ejusmodi non jam sit de meliori bono. Unde ipsamet voti & juramenti materia tunc per Pontificis potestatem eatenus solvitur super terram, ut consequenter, per indirectum in caelis etiam, in ipsamet voluntate Divina, non intelligatur amplius stare acceptatio materiae per votum oblatam, tanquam melioris boni. Contiat igitur, qualiter jus Divinum ex suppositione liberae hominis actionis resultans, non quidem formaliter sit dispensabile per Pontificem, materialiter tamen ex parte materiae eatenus sit subiectum hujus potestati, ut consequenter, ac per indirectum mediante Pontificia potestate, intelligatur, non quidem formaliter in se ipso, sed effectivè tolli jus Divinum. Unde etiam fit, cum juris Divini absoluti obligatio etiam passiva non radicetur in homine, sed diffundatur praecise ex Divina voluntatis absoluto Dominio, neque Papa adversus istud Dominium, ejusque causalitatem, atque adeo effectum, ex hac praecise, non vero hominis voluntate permanenter habeat aliquid potestatis, non posse etiam materialiter dispensare in jure Divino absoluto.

S. III.

Corollarium finale.

14. Coronidis loco visum est operæpretium, hic atterere ex singularibus rationibus per decursum exponendis, ab Authore tract. de libert. Ecclesie Gallicane lib. 6. cap. 3. motam quaestionem; Vtrum Papa habeat immediatam jurisdictionem super Ecclesia universae fideles? Explicatur quaestio hujus status. Fatentur equidem omnes Catholici datam à Christo Summis Pontificibus in persona B. Petri curam, & potestatem invigilandi super reliquos Ecclesie Pastores, maxime ut salva semper sit fides & Religio. Pase oves meas Jo. ann. 21. Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Luc. 22. Sed videntur aliqui dubitare, utrum illa Romanorum Antiquitum autoritas solam circa Pastores veretur, ut illi gregibus suis attendant, illisque, ac seiplos juxta praescriptas à Christo, & ab Ecclesia universa, regulas gubernent: an vero etiam ad fideles, Praelatis inferioribus subditos, sese extendat, dum superiores immediati suis officijs non desunt. Concedunt enim, Summum Pontificem posse aliorum defectus supplere extra ordinem, dum ordinariae vix non suppetunt.

15. In quo reposita esset Romani Pontificis autoritas, non satis clarè statim omnibus perspectum fuit. Quia enim persecutionum tempore, vel schismatum, aliarumque calamitatum, impedita erat exterior Capitis cum membris communio, stante semper internâ fidei, ac charitatis unione, vix à Romano

Pontifice ad alios praesertim remotos Pastores, aut greges primis tribus saeculis aliud, quam quaedam Epistolæ, pervenire potuit. Quamobrè Episcopi populos, ac se ipsos à tanto tempore suo judicio, vel cum aliorum consilio regere soliti. Papæ auctoritatem ab impedimentis, quibus distenta fuerat, solutam, non tam subito exceperunt; sed alij citius, alij tardius, nunc in isto, nunc in illo capite, prout sese offerebat occasio: donec integram libertatem consecuta, suum ubique robur obtinuit; quamquam varijs motibus, modò ex Hæreticorum, modò ex Schismaticorum, modò ex eorum etiam, qui ab Ecclesia non desciverant, parte, impeti nunquam desistit.

16. Et ne contra institutum nostrum extra Galliam evagemur, non defuerunt in eo Regno, qui Summi Pontificis Primatum à Christo fundatum consentientes, id tantum muneris, & potestatis ei assignarent, ut daret operam, ne Pastores à proprijs suis officijs recederent: ceterum non posse Papam, nisi propter illorum negligentiam, aut malitiam in foro externo causarum judicium ad se trahere; sed tunc tantum eas judicare, cum ad se per appellationem, aut aliam viam juridicam essent devolutæ; nec in foro interno penitentiae Sacramentum per se, vel per alios conferre, renitentibus proprijs Pastoribus; eandem ferè, nec majorem in omnes Provincias Romano Pontifici, quam unicuique Metropolitano in suam provinciam, facultatem tribuentes.

17. Hujus opinionis praecipuum videtur esse fundamentum, quòd, cum Episcoporum jurisdictione à Christo ipso immediatè profuxerit, non possit eam Summus Pontifex vel tollere, vel imminuere, nec statutum à sponso Ecclesie ordinem confundere; cujus potius servandi causa, majorem ceteris accepit potestatem.

ILLATIO I.

Refutatoria praetati fundamenti.

18. Non illa duntaxat sententia, quæ jurisdictionem Episcoporum dicit, esse immediatè à Christo, falsitatis alibi probandæ est meritò redarguenda, sed hoc etiam posito, minime tamen concessio, ita refellitur praesinuatum fundamentum. Quemadmodum enim Episcoporum jurisdictione immediata in omnes suarum Diocesium fideles, quibus particulares Parochi praesunt etiam jure Divino, ut plures Scriptorum Gallicani volunt, Ecclesiarum illarum particularium ordinem non pervertit, quamvis Episcopus possit non solum invigilare, ut Parochi officijs suis ritè fungantur, sed etiam Parochianos per se gubernare, illorum confessiones per se, vel per Confessarios Delegatos audire, aliaque omnia officia Parochialia gerere. Ita non sequetur Ecclesiasticae Hierarchiae confusio, etsi Summus Pontifex in aliorum Episcoporum Diocesium functiones omnes Episcopales per se, vel per alios exercendi habeat facultatem.

PROBATIO I.

PROBATIO II.

cultatem: etsi Episcoporum jurisdictio non à Summo Pontifice, sed à Christo ipso manaret, quam quæstionem alibi fusè prosequemur.

19. At, inquires, illa regiminum multiplicitas multa haberet incommoda. Si enim diversa essent, confusionem non possent non parere, ordinariorum Pastorum contemptum inducere, scandalum excitare, charitatem minuere, &c. Verùm illa ipsa mala consequuntur, cum Episcopi in Parochorum, præsertim juxta Canonicam disciplinam proprios, ac Parochianorum mores rectè intuentium Parochias, extraneos Sacerdotes immittunt, quorum est vivendi, & gubernandi ratio diversa. Ubique obest multitudo inordinata: ubique prodest, si ordinem sequatur: si omnes eundem finem intendant, omnes ad amplectenda opportuniora media parati sint, jucundius, expeditius, ac feliciter ad metam omnes perveniunt. Si quisque, quod suum, non quod Jesu Christi est, querat; si suo quisque judicio duci, non aliorum consilium audire, nedum non sequi voluerit, pacis, ac tranquillitatis, fructusque omnis saluturam sequi, necesse est. Sic se res omnes humane habent. Quotusquisque est, qui suam interdum autoritate non abutatur. Si ergo legitima non censeatur potestas, quâ quis abuti potest, æqualitatem inter omnes homines reponere oportebit, ex quo graviora, & numerosiora pericula certissimè orientur.

20. Debent quidem Summi Pontifices Canonum, præsertim Conciliorum Oecumenicorum, quorum sunt Custodes, & exequi, & exequendos curare: nec Pastores, greges suos rectè administrantibus, obviare, aut in eorum regimen sine necessitate sese ingerere debent. Concordata servare, ac quæcumque pacis sunt, sectari. Si secus agunt, humiliter monendi sunt, imò & liberè, si opus sit: non tamen idcirco debita officia prætermittenda. *Quid tam indignum tibi (verba sunt S. Bernardi ad Eugenium III. de considerat. lib. 3. cap. 4.) quam ut totum tenens, non sis contentus toto, nisi minutas quasdam, atque exiguas portiones ipsius tibi credidit Universitatis, tanquam non sint tuæ, satagas, nescio, quomodo adhuc facere tuas. Erras, si ut summam, ita & solam institutam à Deo vestram Apostolicam auctoritatem existimas. Si hoc sentis, dissentis ab eo, qui ait: Non est potestas nisi à Deo. Et licet ibidem gravissimè conqueratur apud Eugenium III. de exemptionibus, quibus inferiores superioribus immediatis subtraherentur; expressè tamen declarat, eam & quidem summam, & plenissimam penes Romanum Pontificem esse potestatem. Sic factitando, inquit, probatis, vos habere plenitudinem potestatis, sed justitiam sortè non ita. Facitis hoc, quia potestis, sed utrum hoc debeatis, quæstio est.*

21. Adeo certum habebat sanctus ille Abbas, jurium Episcopalem, & Hierarchici ordinis nihilominus studiosissimus, Summum Pontificem in Christianos omnes, etiam laicos, jurisdictionem immediatam habere, ut illud tanquam indubitatum supponens, auctoritatem in Episcopos ipsos tanquam aliquid ma-

jus extollar. *Habent (inquit de considerat. lib. 2. cap. 8.) sibi illi assignatos greges, singulis singulos, tibi universi crediti, uni unus. Nec modò ovium; sed & Pastorum tu unus omnium Pastor, &c.*

Magni ponderis est sine dubio hujus S. Doctoris autoritas, & Gallis magnoperè veneranda; utpote à Gallia oriundi, in Gallia educati, Gallicanorum Episcoporum jurisdictionis strenuissimi Patroni, Summi Pontificibus, eorumque Curia adulari nescij. Cum esset reliquorum Ecclesie Patrum doctrinâ instructissimus, illorumque vestigijs, uti in alijs, ita in hac quoque materia sine dubio inhaerebat. Suo autem exemplo docet nos, de abusibus potestatis conqueri licere; nec tamen ob abusum, potestatem ipsam à Deo concessam negari posse.

ILLATIO II.

De potestatis Pontificie amplitudine.

PRæallegatus Author eod. cap. 3. n. 9. caula præsentis statum ita prosequitur. Si Summi Pontificis, inquires, potestas ex jure Divino metienda est, amplissimam illam esse, concedendum erit, cum in rebus spiritualibus nullam exceptionem legamus à Christo appositam; & communis sit jurisconsultorum cum Bartolo sententia quæst. 9. n. 11. ubi lex generaliter loquitur, & non distinguit; nec nos distinguere debemus; aut, ut appositè ad propositum nostrum S. Bernardus; nihil excipitur, ubi distinguitur nihil. Dum enim Christus Petro fratres confirmare præcepit, eo nomine omnes complectebatur fideles. Quotquot enim eundem Patrem Deum, & eandem Matrem Ecclesiam agnoscunt, fratres passim in sacris Litteris nominantur.

Dum etiam Christus Petro pascendas oves commisit, non solos commendavit Prælatos, qui sunt velut gregis arietes, sed & superiores, & inferiores, non solum oves, sed etiam agnos, ut, qui à Petro, & ejus Successoribus pasci recuset, Christi se nec ovem, nec agnum esse, fateatur. Sanctus Leo serm. 3. de sua assumptione, sanctum Petrum à Christo electum docet, ut omnes gentes ad fidem vocaret, ut Apostolis, & Prælati reliquis præflet, ac denique ut omnes Christi fideles regeret: *De toto mundo unus Petrus eligitur, qui & universarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis, cunctisque Ecclesie Patribus præponatur, ut, quamvis in populo Dei multi Sacerdotes sint, multique Pastores; omnes tamen proprie regat Petrus, quos principaliter regit & Christus.*

Author libelli, in quo describitur exilium, & mors S. Martini Papæ, qui que habetur inter illius sancti Pontificis Epistolas in sexto tomo Conciliorum Patris Labbei, appellat eum sub initium, *Sacerdotum Principem, & Apostolicum Universalem Papam*: circa medium autem, *Summum & Apostolicum, atque præcipuum Pastorem omnium Christianorum*. Ex illius ergo Authoris, S. Martino coætanei (testatur enim se, quæ narcat, ex parte vidisse, ac recentè ge-

verbis constat, 655. Romanus Pontificem immutatum, quodam præcipuum esse Pastorem dicitur, quæ ratio probatur, sicut in initio ex institutione Cæsarum in illos jurisdictio. Item significat, vultus Theologorum per edita, Romæ Divino in Ecclesia, si patre tenentibus eisdem

ILL

De præxi Antiqua

derant

Pregit is Av

Quia usus, videndum est,

cæ praxis illis

Papæ potestatis

claritas cognita

pro aliqua in

suerint, tamen

omnino à Ty

eius exercitium

ies Episcopos

moverit, non

rehalgorem,

est illustrior

Christianos P

quam dum im

tur, nedum

bus ipsis immo

judicantur; n

dici, primam

ritatem, & à

deinde re dili

beant. Atq

torum ab Ep

lum privator

munatum

quidem subd

runt Episcopi

Marca lib. 4.

restituti Par

runt, ut ex

demonstrat

Ios illud

leberimus E

lor Petrus E

orig. & ubi ju

ni, inquit, si

Episcopi abed

ad hac tamen

est supremas,

Nec obij

tium ulter

um enim esse

fides dillman

verbis constat, tunc scilicet circa annum 657. Romanum Pontificem habuisse jurisdictionem immediatam in omnes fideles, quandoquidem præcipuus Pastor omnium Christianorum dicebatur. Quomodo enim præcipuus esset Pastor eorum, quos regendi & pascendi per se potestatem non haberet? Quæ ratio probat, Summum Pontificem, sicut ab initio Pastor omnium Christianorum ex institutione Christi extitit, ita immediatam in illos jurisdictionem semper obtinuisse.

26. Idem significare videntur hæc verba Facultatis Theologicae Parisiensis in censura nuper edita, Romanum Episcopum unum esse jure Divino in Ecclesia Pontificem, cui omnes Christiani parere teneantur; quæ in multis antiquioribus ejusdem Facultatis Decretis leguntur.

ILLATIO III

De praxi Antiquæ Ecclesiæ circa usum seu moderamen Pontificiæ potestatis.

27. Pærgit is Author à n. 13. ita ratiocinari. Quia usus, optimus habetur legis interpret, videndum est, quæ fuerit auctoritatis Pontificiæ praxis illis temporibus, cum eâ liberè uti Papæ potuerunt, cumque diligentius, & clariùs cognita fuit. Quamquam enim omni ævo aliqua identidem ejus specimina edita fuerint, tamen cum per tria prima sæcula ferè omninò à Tyrannis ligata fuerit, ideoque ejus exercitium quasi novum quiddam aliquoties Episcopos, præsertim Africanos, commoverit, non potuit tam citò suum explicare fulgorem, & omnibus innotescere. Non est illastrior suprema, atque immediata in Christianos Pontificiæ jurisdictionis usus, quam dum immediatis Pastoribus subtrahuntur, nedum per concursum cum Pastoribus ipsis immediatis, aut per præventionem judicantur; maxime si Pastores ipsi immediati, primùm quidem renitentes ob rei novitatem, & à novitate ortam obsecuritatem, deinde re diligentius expensâ, assensum præbeant. Atqui plurima sunt exempla subduktorum ab Episcopali jurisdictione, non solum privatorum hominum, sed etiam Communitatum, & Ordinum integrorum; cui quidem subduktioni, licet aliquamdiu relliterint Episcopi, ut videre est apud Petrum de Marca lib. 4. cap. 8. & passim in Historia Universitatis Parisiensis; postèa tamen acquieverunt, ut ex antiquâ & pacificâ possessione demonstratur.

Jus illud Summi Pontificis declaravit celeberrimus Ecclesiasticæ jurisdictionis defensor Petrus Bertrandi Episcopus Eduensis de orig. & usu jurisdictionum quæst. 3. Omnes Christiani, inquit, Principes terræ, & cæteri homines, Episcopis obedire debent, ut B. Petrus præcipiebat. Ab hac tamen obedientia seu subjectione Papæ, qui est supremus, potest aliquos eximere.

29. Nec objici potest, illud Summorum Pontificum usurpationi tribuendum: temerarium enim esset, injustitiæ tam odiosæ Pontifices damnare, pietate, ac doctrinâ insignes,

ac quorum etiam merita Deus miraculis illustravit, aut Episcopos Gallicanos sanctitate, ac rerum Ecclesiasticarum peritiâ conspicuos in tuendis proprijs juribus, seu potius Ecclesiasticæ Hierarchiæ ordine defendendo, socordia inculcare. Sanctum Gregorium Magnum ab usurpandâ jurisdictione cæterorum Prælatorum, ut ejus facta, & scripta declarant, alienissimum, ejusmodi exemptiones concessisse, testantur plures ejus Epistolæ, v. g. Monasterium Virginum Augustodunensium ab Episcopali jurisdictione exemi, à Regina Brunichilde rogatus; nec instrumentum ab Episcopis impugnandum tanquam invalidum, sed suppressendum tanquam minùs gratum metuit, ut significat ejus ad Reginam Epistola, quæ est octava lib. 11. quamque lib. 2. adversus Launoium defendimus; Nos itaque pro munitione locorum, de quibus Excellentia vestra scripsit, omnia, sicut voluit, sancire studuimus: sed ne fortasse ab eorum locorum Præpositis eadem Decreta quoquo tempore supprimentur, pro eo, quod eis quadam interdita esse noscuntur, hæc eadem constitutio gestis est publicis inserenda, quatenus sicut in nostris, ita quoque in Regalibus scripsis teneatur.

30. Quin etiam de universa Ecclesia pessimè sentiret, qui eam errasse putaret in approbandis ijs, quæ Romani Pontifices circa fideles præstiterunt, non consentientibus, aliquando etiam repugnantibus illorum Episcopis, alijsve eorum Prælatibus inferioribus. Quot enim sacrilegia perpetrata fuissent, quotque alia peccata commissa, si v. g. cum facultate à Papa immediatè concessâ non potuissent Religiosi, aut alij fideles sua peccata confiteri Confessarijs ab ipso assignatis sine licentia, vel etiam contra prohibitionem priorum Parochorum, aut Episcoporum?

31. Concilium Generale Lateranense anno 1215. cap. 5. expressè affirmavit, quod Romana Ecclesia disponente Domino, super omnes alias ordinariæ potestatis obtinet Principatum, utpote Mater universorum Christi fidelium, & Magistræ.

32. Eandem doctrinam professi sunt Doctores Gallicani etiam à tempore schismatis. Thomas ab Argentina Præceptor Theologiæ in Academia Parisiensi circa annum 1445. in 4. Sent. dist. 24. a. 4. sic scripsit; Ratione officij super Presbyteralem dignitatem inveniuntur in Ecclesia quinque gradus singularis dignitatis, quorum primum tenent Episcopi, secundum Archiepiscopi, tertium Primates, quartum Patriarchæ, quintum Papa, sive Romanus Pontifex, à quo tota Monarchia fidelium tanquam ab uno Principe, universalis, & cum hoc immediatam habente potestatem super omnes, & singulos Fideles, cujuscumque conditionis existant, convenientissimè gubernatur.

